

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA**

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU
S NACRTOM KONAČNOGA PRIJEDLOGA ZAKONA**

Zagreb, lipanj 2003.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Konačnim prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu uređuje se produženje trajanja porodnog dopusta u slučaju kada dio koristi otac, odnosno utvrđuje se pravo na rad s polovicom radnog vremena do navršene druge godine djetetova života u slučaju rođenja blizanaca, trojki, četvorki ili više djece jednake dobi.

Predložene izmjene i dopune važećeg Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Narodne novine", br. 94/01, 88/02 i 149/02) kojima se određuje način isplate naknada za korištenje navedenih prava, najvećim dijelom predstavljaju usklađenje sa odgovarajućim odredbama Konačnoga prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu.

Zakonskim prijedlogom uređuju se također i rješenja koja predstavljaju poboljšanje teksta važećega Zakona tako da na jasniji način određuju prava i obveze osiguranih osoba Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u ostvarivanju prava iz osnovnog zdravstvenog osiguranja u pogledu visine naknade plaće zavisno da li se ista isplaćuje na teret poslodavca ili na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, te prava na naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Vodeći računa o iznosu naknada za korištenje porodnog dopusta od šest mjeseci do jedne godine života djeteta isplaćenih prosječno mjesečno u 2002. godini (iznos od 312.000,00 kuna) može se procijeniti da će za provedbu ovoga Zakona biti potrebno osigurati iz državnog proračuna na godišnjoj razini 450.000,00 kuna.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

S obzirom da je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u postupku drugog čitanja te kako se Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju određuje način isplate naknada za korištenje prava određenih Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o radu, u skladu s odredbom članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku.

V. TEKST KONAČNOGA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Uz Prijedlog zakona dostavlja se Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Članak 1.

U Zakonu o zdravstvenom osiguranju ("Narodne novine", broj 94/01., 88/02. i 149/02.), u članku 23. točki 8. riječi: "prava na rad u skraćenom radnom vremenu do jedne godine života djeteta" zamjenjuju se riječima: "prava na rad u skraćenom radnom vremenu do jedne, odnosno dvije godine života djeteta".

Iza točke 11. dodaje se nova točka 11.a. koja glasi:

" 11.a. privremeno nesposoban za rad zbog korištenja porodnog dopusta iz članka 58. stavka 9. Zakona o radu,".

Članak 2.

U članku 27. stavku 2. iza riječi: "dobi," dodaju se riječi: " porodnog dopusta iz članka 23. točke 11.a. ovoga Zakona,".

Članak 3.

U članku 28. dodaje se stavak 2. koji glasi:

" Iznimno od stavka 1. ovoga članka, naknadu plaće za vrijeme bolovanja zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti nastale prije stupanja na snagu Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Narodne novine" br. 94/01), odnosno za vrijeme dok je poslodavac za navedene rizike bio osiguran sukladno članku 138. stavku 1. ovoga Zakona, a koja tereti sredstva poslodavca, u slučaju stečajnog postupka ili likvidacije poslodavca osiguraniku neposredno isplaćuje Zavod.".

Članak 4.

U članku 30. stavak 3. briše se.

Članak 5.

U članku 32. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

"Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavka 2. ovog članka ne odgađa izvršenje rješenja."

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Članak 6.

U članku 34. stavak 3. mijenja se i glasi:

"Za vrijeme bolovanja zbog bolesti i komplikacija u svezi s trudnoćom i porođajem, korištenja obveznoga porodnog dopusta, korištenja porodnog dopusta do jedne godine života djeteta, porodnog dopusta do dvije godine života djeteta za blizance, trojke, četvorke, odnosno više djece jednake dobi, porodnog dopusta iz članka 58. stavka 9. Zakona o radu, posvojiteljskog dopusta, prava na rad u skraćenom radnom vremenu do jedne, odnosno dvije godine života djeteta iz članka 59. stavka 1. Zakona o radu te prava na rad u skraćenom radnom vremenu do tri godine života djeteta iz članka 59. stavka 3. Zakona o radu, dopusta iz članka 57. Zakona o radu, korištenja stanke za dojenje djeteta iz članka 60. Zakona o radu osiguraniku koji koristi jedno od navedenih prava pripada pravo na naknadu plaće i po prestanku radnog odnosa do isteka korištenja istog prava."

Članak 7.

U članku 37. stavak 3. mijenja se i glasi:

"U slučaju kad se osnovica za naknadu ne može utvrditi prema stavku 1. ovoga članka, osnovicu za naknadu čini plaća isplaćena do dana nastanka slučaja na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu plaće, odnosno plaća pripadajuća prema ugovoru o radu, s tim da tako određena osnovica, kada se naknada isplaćuje na teret sredstava Zavoda, ne može biti veća od najniže osnovice osiguranja propisane općim aktom Zavoda koja služi za obračun doprinosa za osnovno zdravstveno osiguranje, važeće za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem je nastupio osigurani slučaj."

Članak 8.

U članku 68. stavku 1. točka 1. mijenja se i glasi:

"1. naknadu plaće za vrijeme korištenja porodnog dopusta do jedne godine života djeteta, porodnog dopusta do dvije godine života djeteta za blizance, trojke, četvorke, odnosno više djece jednake dobi, porodnog dopusta iz članka 58. stavka 9. Zakona o radu, posvojiteljskog dopusta, prava na rad u skraćenom radnom vremenu do jedne, odnosno dvije godine života djeteta iz članka 59. stavka 1. Zakona o radu te prava na rad u skraćenom radnom vremenu do tri godine života djeteta iz članka 59. stavka 3. Zakona o radu,".

Iza točke 3. dodaje se nova točka 3.a. koja glasi:

"3.a. naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad iz članka 23. točke 12. ovoga Zakona,".

Članak 9.

Ovaj Zakon stupa na snagu 1. srpnja 2003. godine.

OBRAZLOŽENJE

Uz članke 1., 2., 6., i 8.

Navedenim člancima usklađuju se odredbe važećeg Zakona o zdravstvenom osiguranju s odredbama Konačnoga prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu kojima se uređuje produženje trajanja porodnog dopusta u slučaju kada dio koristi otac, odnosno kojima je dopunjena odredba članka 59. stavka 1. Zakona o radu tako da se utvrđuje pravo na rad s polovicom radnog vremena do navršene druge godine djetetova života u slučaju rođenja blizanaca, trojki, četvorki ili više djece jednake dobi.

Uz članak 3.

Člankom 3. predlaže se članak 28. važećeg Zakona dopuniti stavkom 2. kojim se kao iznimka od stavka 1. utvrđuje pravo osiguranika Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje na naknadu plaće za vrijeme bolovanja u svezi ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti koja tereti sredstva poslodavaca u slučaju stečaja, odnosno likvidacije poslodavca na način da mu je isplaćuje neposredno Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

U konkretnom slučaju radi se o bolovanju koje je posljedica ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti nastale prije 1. siječnja 2002. godine, od kada je u primjeni Zakon o zdravstvenom osiguranju, odnosno za vrijeme dok je poslodavac bio za navedene rizike osiguran kod društva za osiguranje i u kojem je slučaju ta naknada teretila poslodavca, odnosno njegovog osiguravatelja.

Ovo se predlaže iz razloga zaštite osiguranika, jer bi u slučaju stečaja poslodavca ili njegove likvidacije osiguranik teško ili nikako mogao ostvariti pravo na naknadu plaće za vrijeme bolovanja.

Uz članke 4., 5. i 7.

Predložene izmjene u člancima 4., 5. i 7. predstavljaju poboljšanje teksta važećega Zakona kojim se na jasniji način određuju prava i obveze osiguranih osoba Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u ostvarivanju prava iz osnovnog zdravstvenog osiguranja u pogledu visine naknade plaće zavisno da li se ista isplaćuje na teret poslodavca ili na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, te prava na naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad.

Članak 4. uređuje brisanje stavka 3. članka 30. važećega Zakona prema kojem u vrijeme odsutnosti osiguranika s rada bez naknade plaće (neplaćeni dopust i sl.), kao i u slučaju kada osiguranik nema obvezu rada, a poslodavac mu isplaćuje plaću, osiguraniku pripada naknada plaće po isteku takve odsutnosti, ako u to vrijeme još postoji nesposobnost za rad.

Naime, odredba stavka 3. članka 30. važećeg Zakona je nepotrebna s obzirom da je već odredbom stavka 2. istoga članka uređeno da naknada plaće za vrijeme bolovanja pripada

osiguraniku samo za dane, odnosno sate za koje bi osiguranik imao pravo na plaću, odnosno naknadu plaće prema propisima o radu.

Člankom 5. uređuje se da žalba izjavljena protiv rješenja o ocjeni, nalazu i mišljenju liječničkog povjerenstva Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje dana povodom prigovora osiguranika na ocjenu izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite o pravu na korištenje bolovanja ne odgađa izvršenje rješenja.

Člankom 7. mijenja se stavak 3. članka 37. važećeg Zakona i određuje se način utvrđivanja osnovice za naknadu plaće za vrijeme bolovanja osiguranicima kojima se ista ne može odrediti prema odredbi stavka 1. članka 37. važećega Zakona (navedenom odredbom je uređeno da se naknada plaće određuje od osnovice koju čini prosječni iznos plaće isplaćen osiguraniku u posljednjih šest mjeseci prije mjeseca u kojem je nastupio slučaj na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu).

Uz članak 9.

Ovim člankom uređuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 23.

Pravo na naknadu plaće pripada osiguraniku u svezi s korištenjem zdravstvene zaštite ako je:

1. privremeno nesposoban za rad zbog bolesti ili ozljede, odnosno radi liječenja ili medicinskih ispitivanja smješten u zdravstvenu ustanovu,
2. privremeno nesposoban za rad zbog određenog liječenja ili medicinskog ispitivanja koje se ne može obaviti izvan radnog vremena osiguranika,
3. izoliran kao kliconoša ili zbog pojave zaraze u njegovoj okolini, odnosno privremeno nesposoban za rad zbog transplantacije živog tkiva i organa u korist druge osobe,
4. određen za pratitelja bolesnika upućenog na liječenje ili liječnički pregled u najbliže mjesto,
5. određen da njeguje oboljelog supružnika ili djeteta uz uvjete propisane ovim Zakonom,
6. privremeno nesposoban za rad zbog bolesti i komplikacija u vezi s trudnoćom i porođajem,
7. korisnik obveznoga porodnog dopusta,
8. privremeno nesposoban za rad zbog korištenja porodnog dopusta do jedne godine života djeteta, posvojiteljskog dopusta, prava na rad u skraćenom radnom vremenu do jedne godine života djeteta iz članka 59. stavka 1. Zakona o radu te prava na rad u skraćenom radnom vremenu do tri godine života djeteta iz članka 59. stavka 3. Zakona o radu, uz uvjete propisane ovim Zakonom,
9. korisnik dopusta zbog trudnoće ili dojenja djeteta u slučaju iz članka 57. Zakona o radu,
10. odsutan s rada zbog korištenja prava na stanku za dojenje djeteta iz članka 60. Zakona o radu,
11. privremeno nesposoban za rad zbog korištenja porodnog dopusta do dvije godine života djeteta za blizance, trojke, četvorke, odnosno više djece jednake dobi,
12. privremeno nesposoban za rad zbog rane, ozljede ili bolesti koja je neposredna posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu.

Članak 27.

Naknada plaće za obvezni porodni dopust utvrđuje se sukladno članku 37., članku 38. stavku 2. točki 3. i članku 39. ovoga Zakona s time da tako određena naknada ne može biti za puno radno vrijeme niža od najnižeg iznosa naknade plaće za vrijeme korištenja porodnog dopusta od 6 mjeseci do jedne godine života djeteta propisanog zakonom o izvršavanju državnog proračuna niti viša od najvišeg iznosa naknade plaće koja se isplaćuje na teret sredstava Zavoda iz članka 38. stavka 3. ovoga Zakona.

Naknadu plaće za vrijeme korištenja prava na porodni dopust do jedne godine života djeteta, porodnog dopusta do dvije godine života djeteta za blizance, trojke, četvorke, odnosno više djece jednake dobi, posvojiteljskog dopusta, prava na rad u skraćenom radnom vremenu iz članka 23. točke 8. ovoga Zakona, dopusta iz članka 23. točke 9. ovoga Zakona, stanke za dojenje djeteta iz članka 23. točke 10. ovoga Zakona Zavod isplaćuje u visini utvrđenoj zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

Članak 28.

U slučaju stečajnog postupka poslodavca naknadu plaće zbog bolovanja iz članka 23. točke 1. i 2., kada se naknada isplaćuje na teret sredstava Zavoda te točke 4. i 5. članka 23. ovoga Zakona osiguraniku isplaćuje Zavod.

Članak 30.

Naknada plaće za vrijeme bolovanja pripada osiguraniku od prvog dana bolovanja i traje za sve vrijeme bolovanja.

Naknada plaće pripada osiguraniku samo za dane, odnosno sate, za koje bi osiguranik imao pravo na plaću, odnosno naknadu plaće prema propisima o radu, osim u slučaju iz članka 33. stavka 5. ovoga Zakona.

U vrijeme odsutnosti osiguranika s rada bez naknade plaće (neplaćeni dopust i sl), kao i u slučaju kada osiguranik nema obvezu rada, a poslodavac mu isplaćuje plaću, a za slučajeve iz članka 23. ovoga Zakona, osiguraniku pripada naknada plaće po isteku takve odsutnosti, ako u to vrijeme još postoji nesposobnost za rad.

Članak 32.

Osiguranik ima pravo u roku od 8 dana staviti prigovor na ocjenu izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite o pravu na korištenje bolovanja liječničkom povjerenstvu Zavoda.

Osiguranik nezadovoljan ocjenom, nalazom i mišljenjem liječničkog povjerenstva Zavoda može tražiti izdavanje rješenja u upravnom postupku.

U drugostupanjskom upravnom postupku ocjenu, nalaz i mišljenje daje više liječničko povjerenstvo Zavoda.

Članak 34.

Osiguraniku kojem je za vrijeme trajanja bolovanja pretao radni odnos, odnosno obavljanje djelatnosti osobnim radom, pripada naknada plaće, još najviše 30 dana nakon prestanka radnog odnosa, odnosno obavljanja djelatnosti osobnim radom.

Iznimno, ako se osiguranik ozlijedio na radu ili obolio od profesionalne bolesti, pripada mu naknada plaće za vrijeme bolovanja zbog te ozljede, odnosno profesionalne bolesti i nakon prestanka radnog odnosa, sve dok ponovno nije radno sposoban, odnosno do konačne ocjene radne sposobnosti ili invalidnosti.

Za vrijeme bolovanja zbog bolesti i komplikacija u svezi s trudnoćom i porođajem, korištenja obveznoga porodnog dopusta, korištenja porodnog dopusta do jedne godine života djeteta, porodnog dopusta do dvije godine života djeteta za blizance, trojke, četvorke, odnosno više djece jednake dobi, posvojiteljskog dopusta, prava na rad u skraćenom radnom vremenu do jedne godine života djeteta iz članka 59. stavka 1. Zakona o radu te prava na rad u skraćenom radnom vremenu do tri godine života djeteta iz članka 59. stavka 3. Zakona o radu, dopusta iz članka 57. Zakona o radu, korištenja stanke za dojenje djeteta iz članka 60. Zakona o radu osiguraniku koji koristi jedno od navedenih prava pripada pravo na naknadu plaće i po prestanku radnog odnosa do isteka korištenja istog prava.

Članak 37.

Naknada plaće određuje se od osnovice za naknadu koju čini prosječni iznos plaće koja je osiguraniku isplaćena u posljednjih šest mjeseci prije mjeseca u kojem je nastupio slučaj na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu, neovisno na čiji se teret isplaćuje, osim u slučaju kada je posebnim zakonom drukčije propisano.

Iznimno, osiguranicima koji ostvaruju pravo na naknadu plaće za vrijeme bolovanja, u osnovicu za naknadu iz stavka 1. ovoga članka uračunavaju se i novčani primici ostvareni sukladno propisima o doprinosima za obvezna osiguranja pod uvjetom da su isplaćeni u šestomjesečnom razdoblju na temelju kojih se utvrđuje osnovica za naknadu, te da imaju ostvaren staž osiguranja u Zavodu propisan člankom 39. stavkom 1. ovoga Zakona.

U slučaju kad se osnovica za naknadu ne može utvrditi prema stavku 1. ovoga članka, osnovicu za naknadu čini plaća isplaćena do dana nastanka slučaja na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu plaće, odnosno plaća pripadajuća prema ugovoru o radu, s tim da tako određena osnovica ne može biti veća od najniže osnovice osiguranja propisane općim aktom Zavoda koja služi za obračun doprinosa za osnovno zdravstveno osiguranje, važeće za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem je nastupio osigurani slučaj.

Kada osiguranik prima naknadu plaće neprekidno dulje od tri mjeseca, osnovica za utvrđivanje naknade iz stavka 1. ovoga članka povećava se sukladno porastu plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj, ako je taj porast veći od 5%.

Naknada plaće prema stavku 4. ovoga članka, pripada osiguraniku od prvoga dana idućeg mjeseca po isteku tri mjeseca neprekidnog korištenja bolovanja, ako je ispunjen uvjet za povećanje naknade.

Upravno vijeće Zavoda će općim aktom pobliže propisati sadržaj i način povećanja osnovice za naknadu plaće iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 68.

Republika Hrvatska osigurava sredstva u državnom proračunu za pokrivanje troškova osnovnoga zdravstvenog osiguranja i to za:

1. naknadu plaće za vrijeme korištenja porodnog dopusta do jedne godine života djeteta, porodnog dopusta do dvije godine života djeteta za blizance, trojke, četvorke, odnosno više djece jednake dobi, posvojiteljskog dopusta, prava na rad u skraćenom radnom vremenu do jedne godine života djeteta iz članka 59. stavka 1. Zakona o radu te prava na rad u skraćenom radnom vremenu do tri godine života djeteta iz članka 59. stavka 3. Zakona o radu,
2. naknadu plaće za vrijeme korištenja dopusta iz članka 57. Zakona o radu,
3. naknadu plaće za korištenje stanke za dojenje djeteta iz članka 60. Zakona o radu,
4. mjere povećane zdravstvene skrbi nad pučanstvom starijim od 65 godina života kao i djece do navršene 18. godine života,
5. zdravstveno prosvjeđivanje,
6. liječenje po posebnim propisima,
7. hitnu pomoć na magistralnim cestama,
8. razliku u troškovima zdravstvene zaštite izazvane većim odstupanjem u organiziranju zdravstvene zaštite od propisanih normativa zbog demografskih karakteristika (otoci, gustoća naseljenosti),
9. osobe čije je prebivalište nepoznato,
10. osigurane osobe iz članka 10. ovoga Zakona,
11. osigurane osobe iz članka 58. ovoga Zakona,
12. međunarodne obveze u oblasti zdravstvenog osiguranja,
13. osiguranike iz članka 5. točke 13. – 22. ovoga Zakona,
14. osigurane osobe iz članka 12. i 13. ovoga Zakona.

Republika Hrvatska osigurava sredstva i za razliku do pune vrijednosti opsega prava na zdravstvenu zaštitu iz osnovnoga zdravstvenog osiguranja iz članka 17. ovoga Zakona, za osigurane osobe iz članka 5. točke 13. – 22., članka 12., za osigurane osobe iz članka 10. i 58. ovoga Zakona i za osigurane osobe kojima je priznat status hrvatskoga ratnoga vojnog invalida prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji kao i za osigurane osobe kojima je priznato svojstvo ratnoga vojnog invalida, mirnodopskoga vojnog invalida i civilnog invalida rata prema Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata.